

ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА АВИАЦИЯТА В РЕГИОНА НА ЮЖНИТЕ БАЛКАНИ В КРАЯ НА 2020г.

Автор: Майор (о.з.) инж. Калин Христов, член на СОР „Атлантик“

Ноември 2020 г.

На 17 ноември Lockheed Martin представи миниатюризиран инфрачервен сензор за търсене и проследяване (IRST) с вграден процесор за серията F-16 Block 70/72. Тази разработка е в резултат искането на експертите по бойна подготовка на ВМС на САЩ към инженерите по електрооптика от Boeing Corp. и Lockheed Martin Corp. да изградят дълговълнови сензори за търсене и проследяване в инфрачервения спектър (IRST), за самолетите F / A-18E / F Super Hornet. Той ще позволи на изстребител-бомбардировача да открива, проследява и атакува вражески самолети и други цели само с този пасивен локатор без да ползва РЛС, което прави невъзможно откриване на присъствието му. Инфрачервените сензори като IRST отчитат топлината от отработените газове на двигателя на самолета и дори топлината генерирана от триенето на планера в атмосферата. За разлика от радара, инфрачервените сензори не излъчват електронни сигнали и не издават присъствието си на противниковите самолети. Военноморските сили и Boeing за първи път показаха IRST Block II на F / A-18E / F Super Hornet в края на миналата година. Системата IRST комбинира пасивен сензор в дълговълновия спектър и други технологии за точно насочване на оръжията.

IRST Block II дава на F / A-18 по-добра оптика за откриване и проследяване на далечно разстояние, подобрена комуникационна система, повишава възможността за обработка на информацията, което значително подобрява информираността на пилотите за ситуацията, смятат представители на Boeing. Системата за пасивно търсене IRST се състои от пасивен дълговълнов инфрачервен приемник, процесор, инерционен измервателен блок и блок за контрол на околната среда. Инфрачервеният приемник, процесорът и инерционният измервателен блок се побират в контейнер, който се прикрепя към предната част на резервоара за гориво, монтиран към самолета на основния бомбови държател BRU-32. Вариантът Block II ще бъде доставен на американския флот през 2021 г. и малко след това ще достигне първоначалната оперативна способност. Военноморските сили възнамеряват да придобият 170 системи IRST.

Новият вариант на IRST - IRST21® (Инфрачервено търсене и проследяване) сензорен пакет на Lockheed Martin Corp., наречен Legion-Embedded System (ES) (вградена система), е предназначен за самолети F-15C, F-18 и F-16 включително и новите Block 70/72. Legion-ES е напълно интегрирана, вградена IRST система надграждаща Block II и осигуряваща по-добри технологични възможности (повишени резолюция и далечина) за откриване и проследяване на въздушни заплахи с оглед оптимизиране възможностите на самолета. IRST21 е следващото поколение на IRST сензорна система на Lockheed Martin, която е натрупала богат опит след повече от 300 000 летателни часа на F-14 и F-15.

В продължение на повече от 35 години Lockheed Martin е създавала традиции в разработването и доставката на IRST системи и свързаните с тях усъвършенствани технологии за електрооптични / инфрачервени (EO / IR) алгоритми. Допълнителните конфигурации на технологията IRST21 на компанията включват Legion Pod®, който е транспортируем контейнер и съвместяване със Sniper® Advanced Targeting Pod (ATP).

По думите на Джим Ни, мениджър на програмата IRST21 на Lockheed, „Подсистемата Legion-ES™ е поръчана от неназован клиент на F-16 Block 70/72 и е достъпна за доставка на нови машини от 2023 г.“.

Знаем, че първите доставки на F-16 Block 70 са планирани през 2021 г. за Кралските военновъздушни сили на Бахрейн. По-късно за Тайван, Словакия и нашата страна, а Мароко е поръчал F-16 Block 72. Вярвам, че ръководството на МО отговорно за доставката на новите самолети ще следи дали те ще имат новата технология IRST21, а и другите подобрения, които на по-късен етап ще предложи Lockheed Martin.

Нашите съседи от южното крило на НАТО, Гърция и Турция също предприемат мерки за модернизация на старите F-16 Block 30/40/42/50/52.

Може да се поучим от Гърция, която заделя големи средства за модернизиране на авиацията си и още миналата година заяви желанието си да закупи F-35, но продължаващите фискални проблеми попречиха на официално искане. Макар да е неясно какво ще се случи по-нататък по отношение на евентуална покупка на F-35, няма съмнение, че Joint Strike Fighter е на вниманието на гръцките служители от известно време. Да припомним, че още през декември 2019 г. гръцкият премиер Кириакос Мицотакис разкри, че ще обсъжда потенциална покупка на Joint Strike Fighters с американския президент Доналд Тръмп по време на посещение в Белия дом на следващия януари. „Можем да задълбочим още повече сътрудничеството си в областта на отбраната, например в сектора на безпилотните самолети“, каза тогава Мицотакис пред гръцкия вестник „*Вима*“. „Ще започнем и дискусията относно евентуално придобиване на самолети F-35, след като фискалните условия позволят.“

Първоначално гръцкото министерство на отбраната заяви, че обмисля закупуването на 25-30 F-35. Сега те официално са поискали от САЩ да закупят 18-24 F-35 и толкова се бърза, че са готови да приемат стари самолети на USAF- според служители на Пентагона и гръцката преса. Официалното искане е изпратено до Пентагона от гръцкото министерство на отбраната на 6 ноември. Искането изисква „незабавна“ покупка на самолети, така че първите да могат да бъдат доставени през 2021 г., като в документа се казва, че този график е „решаващ“.

Макар да не се съобщава защо Гърция толкова бърза с покупката, представители на индустрията са заявили, че вероятно това е свързано с гаранциите за заеми на Европейския съюз, които ще изтекат през следващите месеци. Финансирането се разглежда като основна причина Гърция да е готова да приеме използвани F-35 от ВВС. В официалното писмо за искане от Министерството на отбраната (LOR), подписано от генералния директор по въоръженията и инвестициите Теодорос Лагиос се казва, „Вашият незабавен отговор ще бъде оценен“ и продажбата ще бъде повлияна от скоростта на доставка, конфигурацията на самолета и „плана за изплащане“.

Искането за закупуване на F-35 следва скорошната поръчка на Гърция за изтребители Rafale от Франция. Тази продажба включва шест нови самолета и 12 по-стари, които военновъздушни сили на Франция ще замени с по-нови. Очаква се френските изтребители Rafale да започнат да се доставят във ВВС от началото на 2021 г., по един всеки месец, така че до средата на следващата година да пристигнат първите шест Rafale.

F-35 и Rafale биха подкрепили наличните около 154 F-16 във ВВС на Гърция. Докато по-голямата част от тези самолети - около 84 - са с конфигурация Block 52, около 70 са по-стари модели Block 30 и 40. През 2018 г. Lockheed Martin подписа договор за близо 1 млрд. долара, заедно с партньора Hellenic Aerospace Industries, за надграждане на гръцките F-16 с множество нови съоръжения до 2027 г.

През октомври 2020 г. гръцкият вестник *Estia* съобщи, че страната може да получи F-35, поръчани от Турция след драматичното и отстраняване от програмата Joint Strike Fighter. Много наблюдатели смятат, че гръцкото правителство се стреми да компенсира баланса на силите с Турция, защото руската зенитна система С-400, внесена от турците, може да създаде проблеми на гръцките военновъздушни сили. Поради това Атина иска да придобие по-бързо стелт самолетите F-35, в комбинация с покупката на Rafale.

Въпреки, че Министерството на отбраната на САЩ обяви по-рано тази година, че американските военновъздушни сили ще купят осем F-35А, първоначално построени за Турция, известно е, че най-малко 14 самолета от турската поръчка са действително завършени, така че остава възможност някои от тях да бъдат прехвърлени на Гърция. Освен заплахата от С-400, Турция в момента притежава числено предимство по отношение на бойни самолети. Ако Гърция и Турция влязат във война, потенциалната комбинация на гръцките военновъздушни сили от Rafale и F-35 би осигурила баланс и относително въздушно превъзходство над Беломорския и Средиземноморския региони. Гърция разчита да действа и от разпръснатите по островите бази за провеждане на мисии срещу военноморските единици на евентуален противник. F-35 е способен да нанася далечни удари срещу кораби с помощта на ракети от типа Kongsberg.

Посочения договор за модернизация на F-16, както и закупуването на самолетите Rafale и F-35 ни кара да се замислим къде сме ние и какво правим за укрепване на въоръжените сили. Изглеждат жалки исканията на разни политици да се откажем от F-16 и закупуване на кораби и бойни машини за пехотата, без да се оценява стратегическата полза от това.

С новите придобивания на оръжие нашата южна съседка иска да накара Франция и САЩ да се ангажират повече в спора и с Турция за газовите сондажи в Средиземно море. Знаем, че по-рано Франция изпрати бойни кораби за поддръжка на Гърция. Явно с финансовата инжекция от ЕС, гръците си осигуряват/купуват политическа и военна подкрепа от водещи сили в Егейския регион и Средиземноморието. Това е нагледен пример за правене на политика с прицел в бъдещето.